

Gerard Kramer

Hebzucht in diverse vormen

WoordStudie

-

Hebzucht is een woord dat iedereen kent. We zien dat als een slechte eigenschap, waar vooral ongelovigen last van hebben. We nemen soms via de media kennis van vormen van hebzucht die mensen tot crimineel gedrag brengen. Huwelijken en gezinnen kunnen erdoor kapot gaan, en op zakelijk gebied kan het leiden tot wangedrag dat een bezoek van de FIOD noodzakelijk maakt. De rechter kan eraan te pas komen, met celstraf tot gevolg. Hoofdschuddend nemen we kennis van dit alles, en beschouwen het als iets dat ver van ons af staat. Is dat terecht? We zullen zien dat het helaas dichterbij kan zijn dan we denken.

Wat is een hebzuchtige?

Het Griekse woord voor een hebzuchtige is een *pleonektès*, lett. een 'meer-hebber'. Dat is althans wat zo iemand graag wil: meer hebben dan een ander. Zulke mensen zijn er in de wereld, maar daar niet alleen. Wist u dat het onder de gelovigen kan voorkomen dat iemand misschien wel een broeder genoemd wordt, maar in feite een hebzuchtige is? Dat hij dus zozeer aan zijn zonde vastzit dat hij hiernaar zelfs genoemd wordt? En dat met zo iemand geen sociaal contact is toegestaan, ja, dat hij zelfs als een boze uit het midden van de gelovigen moet worden weggedaan? Leest u Paulus' woorden maar na in 1 Korinthiërs 5:9-13. Ik moet bekennen dat ik nog nooit heb meegemaakt dat iemand is uitgesloten wegens hebzucht, wel wegens hieruit voorkomend financieel wangedrag. Maar dan is het eigenlijk al te laat. Zouden we misschien blind zijn geworden voor het begrip *hebzucht*? Hebben

we er zelf af en toe last van? Vinden we hebzucht wat minder erg dan zonden op seksueel gebied?

Paulus schrijft de Korinthiërs ook dat hebzuchtigen – en nog een hele reeks andere zondaren – het koninkrijk van God niet zullen beërven (zie ook Ef. 5:5). Gelukkig zegt hij erbij dat sommige Korinthiërs dit *waren geweest*, maar nu afgewassen, geheiligd en gerechtvaardigd zijn door de naam van de Heer Jezus en door de Geest van onze God (1 Kor. 6:10-11). Hebzucht ben je dus niet zomaar kwijt. Maar het kan wel! En we moeten waakzaam blijven.

Op welke terreinen kan er sprake zijn van hebzucht?

Van het Gr. woord voor ‘hebzuchtige’ is een werkwoord afgeleid, dat *pleonekteo* luidt. Je zou verwachten dat dit dan ‘hebzuchtig zijn’ betekent. Het is iets complexer, zoals we zullen zien. In 2 Korinthiërs 2:11 staat: ‘opdat de satan op ons geen voordeel zal behalen’. Dat woord ‘voordeel behalen’ in negatieve zin, daar gaat het om. In 2 Korinthiërs 7:2 schrijft Paulus: ‘wij hebben ... van niemand ons voordeel gezocht’. In 2 Korinthiërs 12:17-18 schrijft hij dat hijzelf en Titus niet hun voordeel van de Korinthiërs hebben gezocht. Opnieuw hetzelfde woord.

Het lijkt dus vooral te gaan om het gericht zijn op financieel voordeel; de satan zelf kan nog verder gaan en ons op veel meer terreinen inpalmen dan alleen op het financiële vlak. In 1 Thessalonicenzen 4:6 zien we dat. Daar schrijft Paulus: ‘... dat men zijn broeder (!) geen onrecht aandoet en hem *bedriegt* in die zaak’. Het gaat om dat woord ‘bedriegen’: in dit geval heeft iemand niet genoeg aan zijn eigen vrouw en wil hij met de vrouw van zijn broeder overspel plegen. Een wel heel trieste vorm van hebzucht! Wij mensen zijn helaas nergens te goed voor.

Het woord hebzucht

Ten slotte mag u zelf een kleine woordstudie verrichten met het zelfstandig naamwoord ‘hebzucht’. Het Griekse woord is *pleonexia*, lett. ‘meer-hebberij’. Het komt voor in Markus 7:22; Lukas 12:15; Romeinen 1:29; 2 Korinthiërs 9:5 (‘afgedwongen gave’); Efeziërs 4:19 (‘gretig’, d.i. ‘in hebzucht’); 5:3; Kolossenzen 3:5; 1 Thessalonicenzen 2:5; 2 Petrus 2:3, 14. Sla deze plaatsen maar eens op, en u zult zien dat het niet uitsluitend gaat om de neiging meer geld en goederen te hebben!

